

Armoedemonitor

Inhoudsopgave

Huishoudens met inkomen tot ...% van het sociaal minimum 4

Huishoudens naar inkomensbron 7

Huishoudens naar type huishouden 9

Kinderen in armoede 11

Rondkomen 13

Schulden 14

Energiearmoede 15

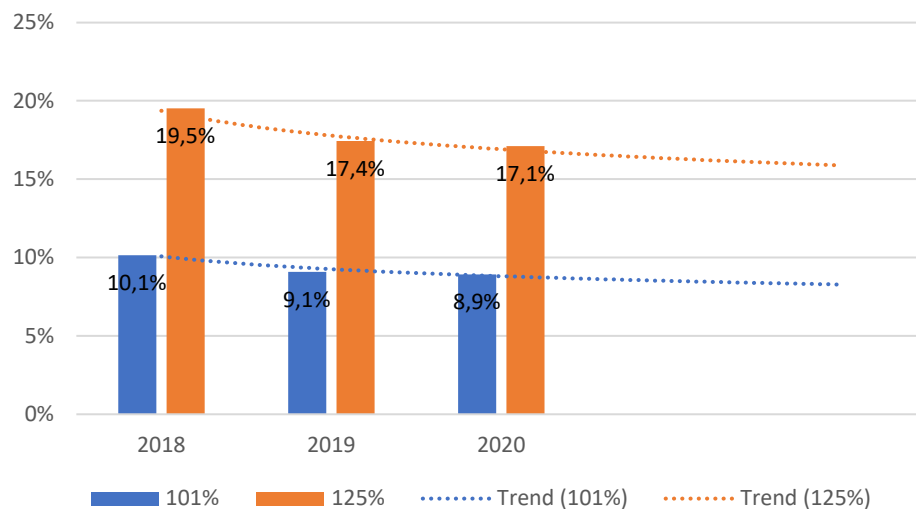
Gebruik minimaregelingen 16

Bereik minimaregelingen 17

Bijlagen 19

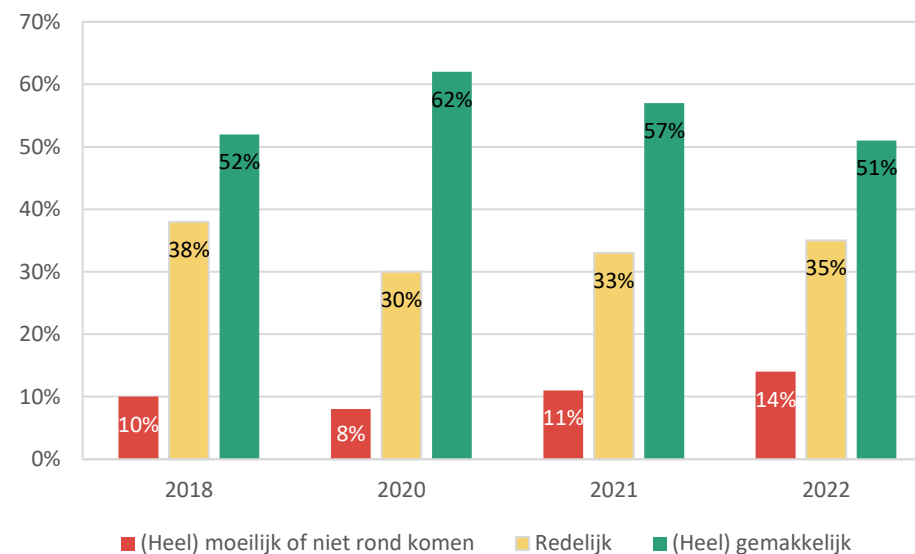
Opvallende zaken

Huishoudens met inkomen tot ...% van het sociaal minimum

Bron: DataFryslân

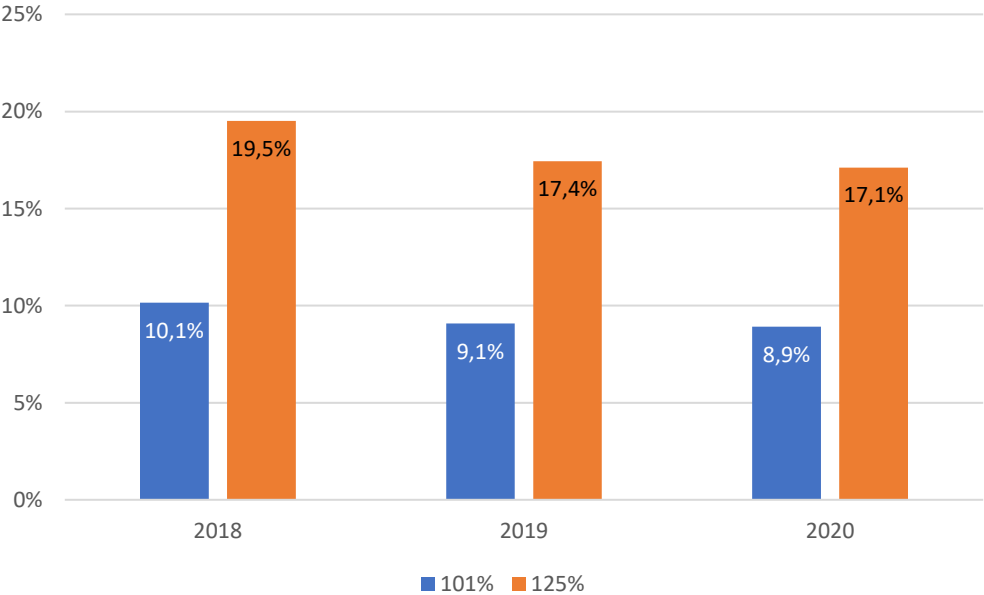
Mate van rondkomen

Bron: Inwonersenquête

- Het is opvallend dat het aandeel van de huishoudens met een minimuminkomen daalt, maar dat het aandeel van de huishoudens die (heel) moeilijk of niet kan rondkomen stijgt.

Huishoudens met inkomen tot ...% van het sociaal minimum

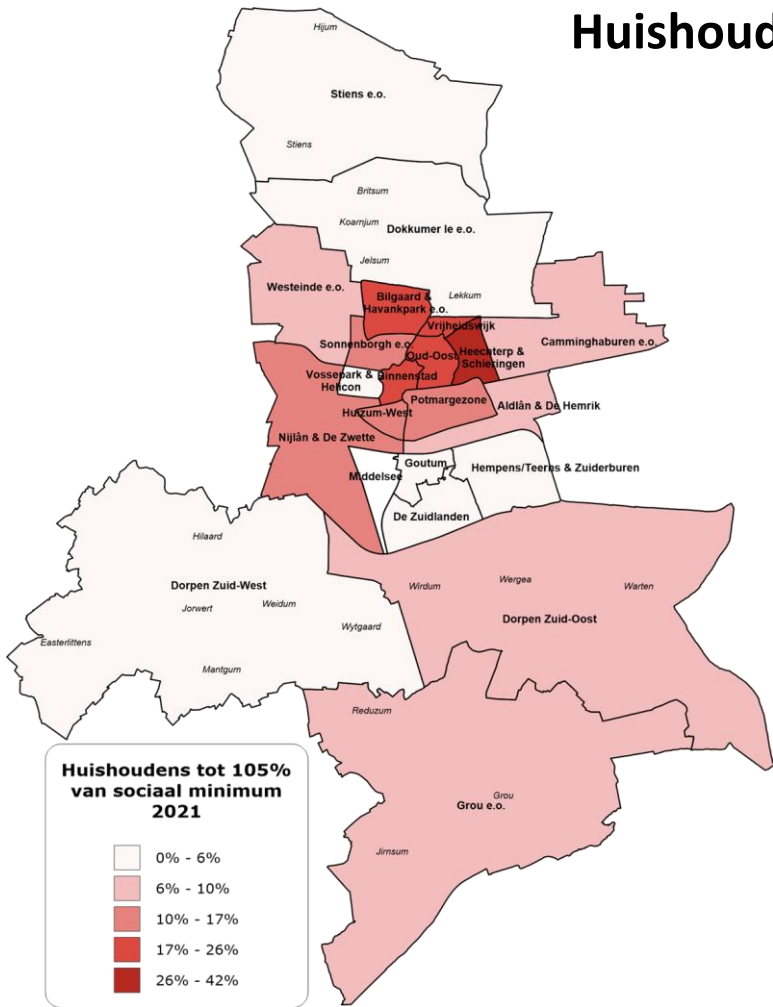
Jaar	101% van het sociaal minimum	125% van het sociaal minimum
2018	10,1%	19,5%
2019	9,1%	17,4%
2020	8,9%	17,1%

- Er is een daling te zien in het percentage huishoudens met een inkomen tot 101% en 125% van het sociaal minimum.

Bron: DataFryslân

Huishoudens met inkomen tot 105% van het sociaal minimum

Wijk	105% van het sociaal minimum 2021
Binnenstad	17,3%
Potmargezone	14,8%
Oud-Oost	17,1%
Sonnenborgh e.o.	11,6%
Westeinde e.o.	6,3%
Vossepark & Helicon	4%
Huizum-West	11,9%
Nijlân & De Zwette	14,8%
Heechterp & Schieringen	30,1%
Camminghaburen e.o.	7,3%
Bilgaard & Havankpark e.o.	25%

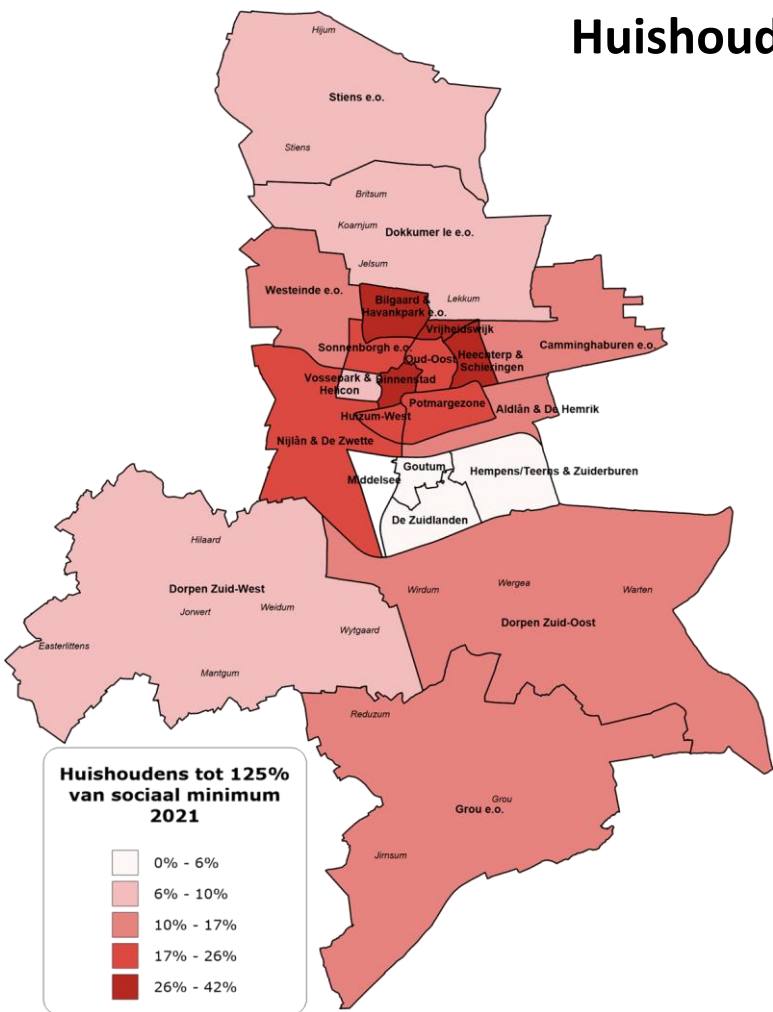
Wijk	105% van het sociaal minimum 2021
Vrijheidswijk	25%
Dokkumer Ie e.o.	4,8%
Stiens e.o.	4,8%
Aldlân & De Hemrik	7,4%
Goutum	2%
Hempens/Teerns & Zuiderburen	1,2%
De Zuidlanden	1,1%
Dorpen Zuid-Oost	6,8%
Dorpen Zuid-West	4,9%
Grou e.o.	7,1%

- Het percentage huishoudens met inkomen tot 105% van het sociaal minimum ligt het hoogst in de wijk Heechterp & Schieringen en het laagst in de wijk De Zuidlanden.

Bron: RIO
Bewerkingen door Rapportage, Statistiek & Onderzoek

Huishoudens met inkomen tot 125% van het sociaal minimum

Wijk	125% van het sociaal minimum 2021
Binnenstad	26,5
Potmargezone	21,5
Oud-Oost	25,8
Sonnenborgh e.o.	18,8
Westeinde e.o.	12,5
Vossepark & Helicon	6,8
Huizum-West	17,8
Nijlân & De Zwette	23,0
Heechterp & Schieringen	42,0
Camminghaburen e.o.	11,8
Bilgaard & Havankpark e.o.	37,3

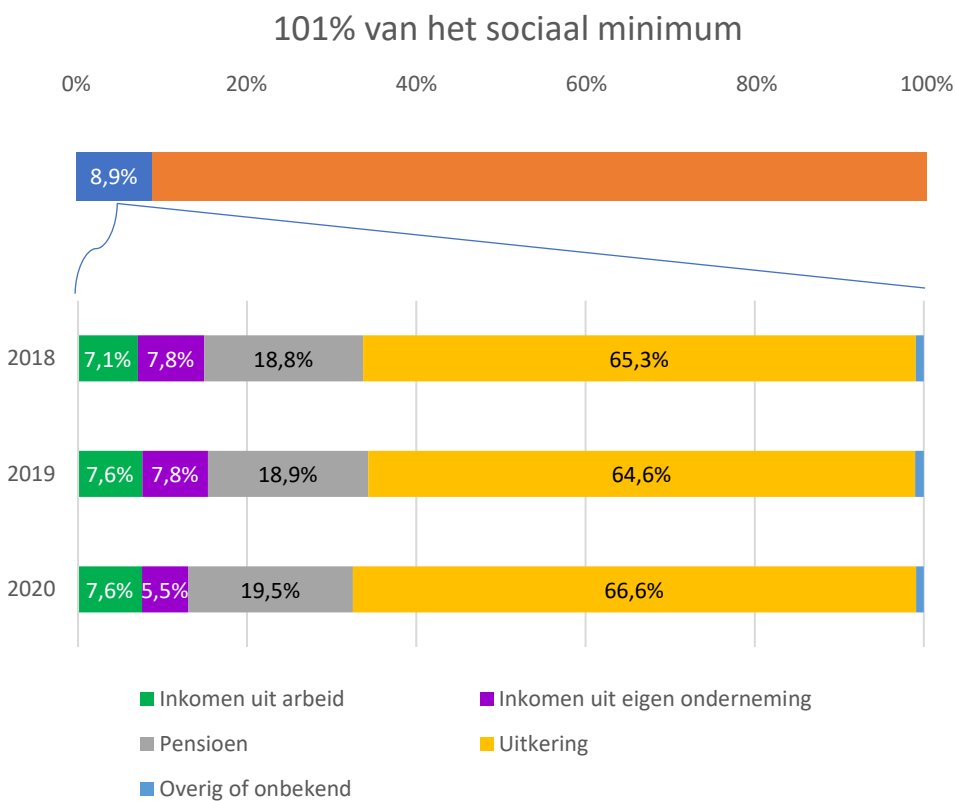
Wijk	125% van het sociaal minimum 2021
Vrijheidswijk	36,9%
Dokkumer Ie e.o.	7,8%
Stiens e.o.	9,6%
Aldlân & De Hemrik	13,3%
Goutum	3,4%
Hempens/Teerns & Zuiderburen	2,2%
De Zuidlanden	1,4%
Dorpen Zuid-Oost	11,1%
Dorpen Zuid-West	8,3%
Grou e.o.	13,0%

- Het percentage huishoudens met inkomen tot 125% van het sociaal minimum ligt het hoogst in de wijken Heechterp & Schieringen, Bilgaard & Havankpark e.o. en Vrijheidswijk.

Bron: RIO
Bewerkingen door Rapportage, Statistiek & Onderzoek

Huishoudens naar inkomensbron

Huishoudens met inkomen tot 101% van het sociaal minimum		
Jaar	Percentage	Aantallen
2018	10,1%	5.630
2019	9,1%	5.571
2020	8,9%	5.540

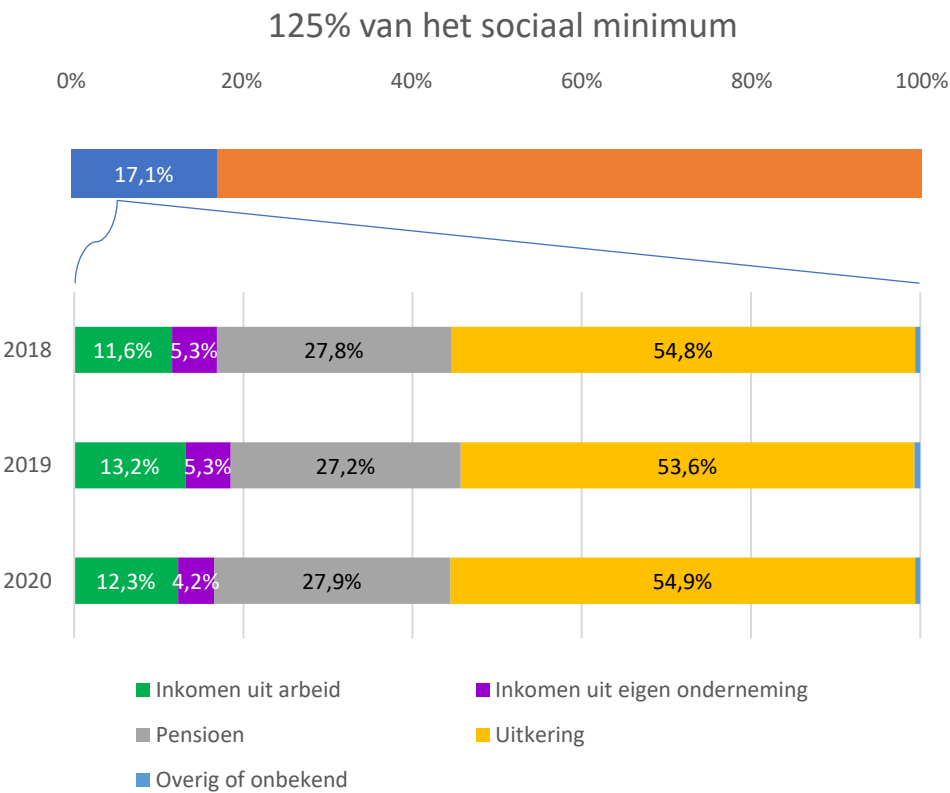
101% van het sociaal minimum					
Jaar	Inkomen uit arbeid	Inkomen uit eigen onderneming	Pensioen	Uitkering	Overig en onbekend
2018	7,1%	7,8%	18,8%	65,3%	1,0%
2019	7,6%	7,8%	18,9%	64,6%	1,0%
2020	7,6%	5,5%	19,5%	66,6%	0,9%

- Tussen 2018 en 2020 is er een daling van het percentage huishoudens met inkomen tot 101% van het sociaal minimum.
- Van de huishoudens met een inkomen tot 101% van het sociaal minimum heeft ongeveer 65% uitkering als inkomensbron.

Bron: DataFryslân

Huishoudens naar inkomensbron

Huishoudens met inkomen tot 125% van het sociaal minimum		
Jaar	Percentage	Aantallen
2018	19,5%	10.825
2019	17,4%	10.710
2020	17,1%	10.632

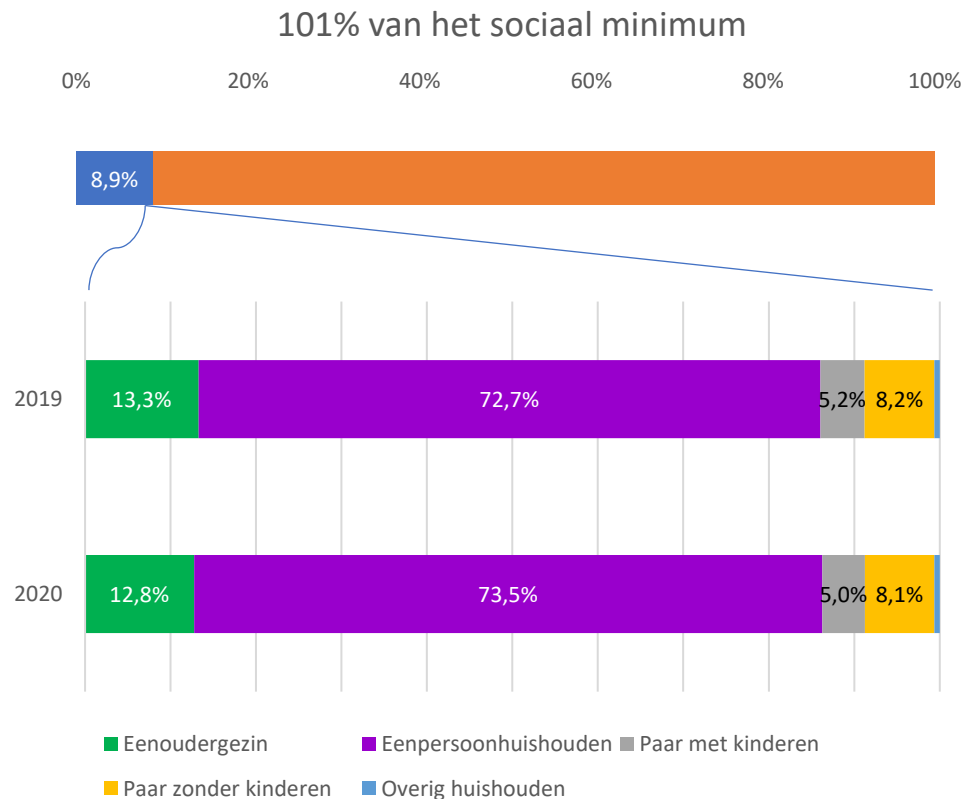
125% van het sociaal minimum					
Jaar	Inkomen uit arbeid	Inkomen uit eigen onderneming	Pensioen	Uitkering	Overig en onbekend
2018	11,6%	5,3%	27,8%	54,8%	0,6%
2019	13,2%	5,3%	27,2%	53,6%	0,7%
2020	12,3%	4,2%	27,9%	54,9%	0,6%

- Tussen 2018 en 2020 is er ook een daling van het percentage huishoudens met inkomen tot 125% van het sociaal minimum.
- Ten opzichte van de huishoudens met een inkomen tot 101% van het sociaal minimum is het aandeel met uitkering en inkomen uit eigen onderneming als inkomensbron gedaald. Het aandeel van inkomen uit arbeid en pensioen als inkomensbron is gestegen.

Bron: DataFryslân

Huishoudens naar type huishouden

Huishoudens met inkomen tot 101% van het sociaal minimum		
Jaar	Percentage	Aantallen
2019	9,1%	5.571
2020	8,9%	5.540

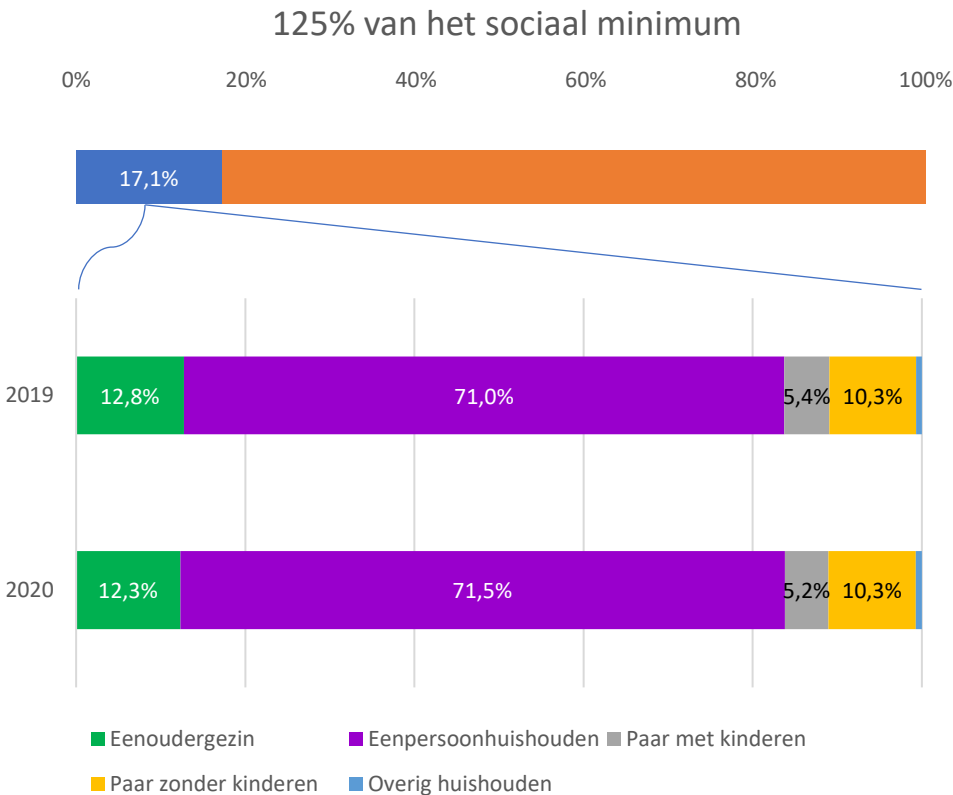
101% van het sociaal minimum					
Jaar	Eenouder-gezin	Eenpersoons-huishouden	Paar met kinderen	Paar zonder kinderen	Overig huishouden
2019	13,3%	72,7%	5,2%	8,2%	0,6%
2020	12,8%	73,5%	5,0%	8,1%	0,6%

- Tussen 2019 en 2020 is er een daling van het percentage huishoudens met inkomen tot 101% van het sociaal minimum.
- Van de huishoudens met een inkomen tot 101% van het sociaal minimum is het grootste deel een eenpersoonshuishouden met ongeveer 70%.

Bron: DataFryslân

Huishoudens naar type huishouden

Huishoudens met inkomen tot 125% van het sociaal minimum		
Jaar	Percentage	Aantallen
2019	17,4%	10.710
2020	17,1%	10.632

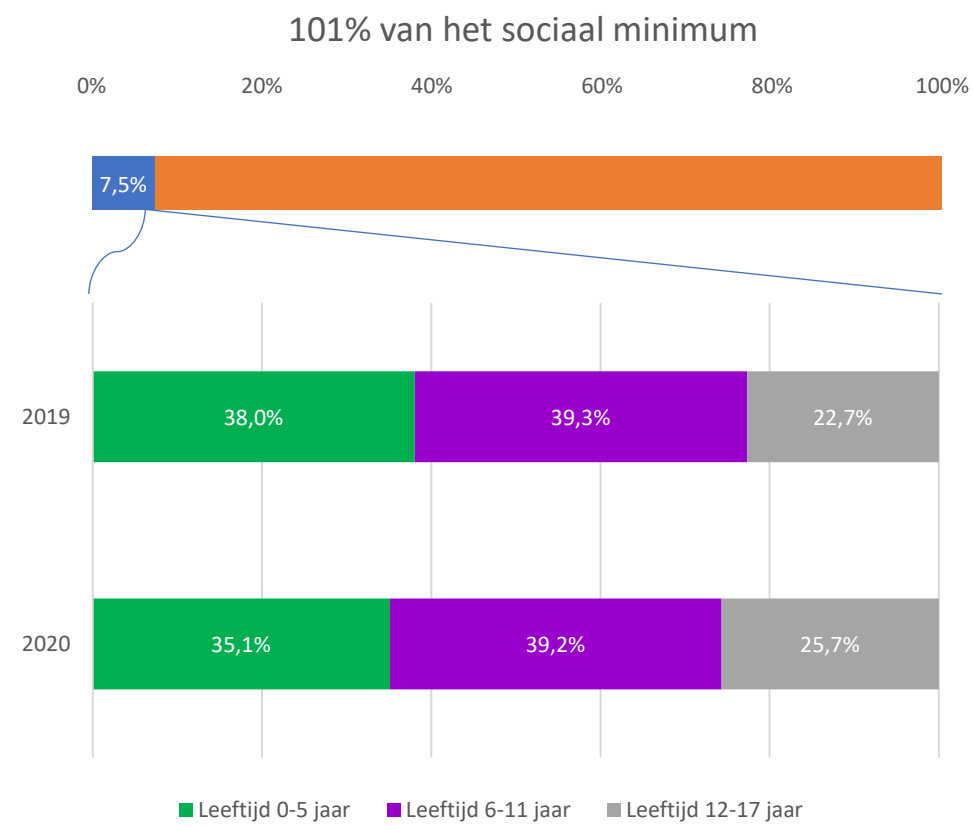
125% van het sociaal minimum					
Jaar	Eenoudergezin	Eenpersoons huishouden	Paar met kinderen	Paar zonder kinderen	Overig huishouden
2019	12,9%	71,0%	5,0%	10,0%	0,7%
2020	11,9%	71,0%	4,9%	10,0%	0,7%

- Tussen 2019 en 2020 is er een daling van het percentage huishoudens met inkomen tot 125% van het sociaal minimum.
- Van de huishoudens met een inkomen tot 125% van het sociaal minimum is het grootste deel net als bij 101% van het sociaal minimum een eenpersoonshuishouden.

Bron: DataFryslân

Kinderen in armoede

Kinderen die wonen in een huishouden waarvan het inkomen onder 101% van het sociaal minimum valt		
Jaar	Percentage	Aantallen
2019	7,6%	1.735
2020	7,5%	1.689

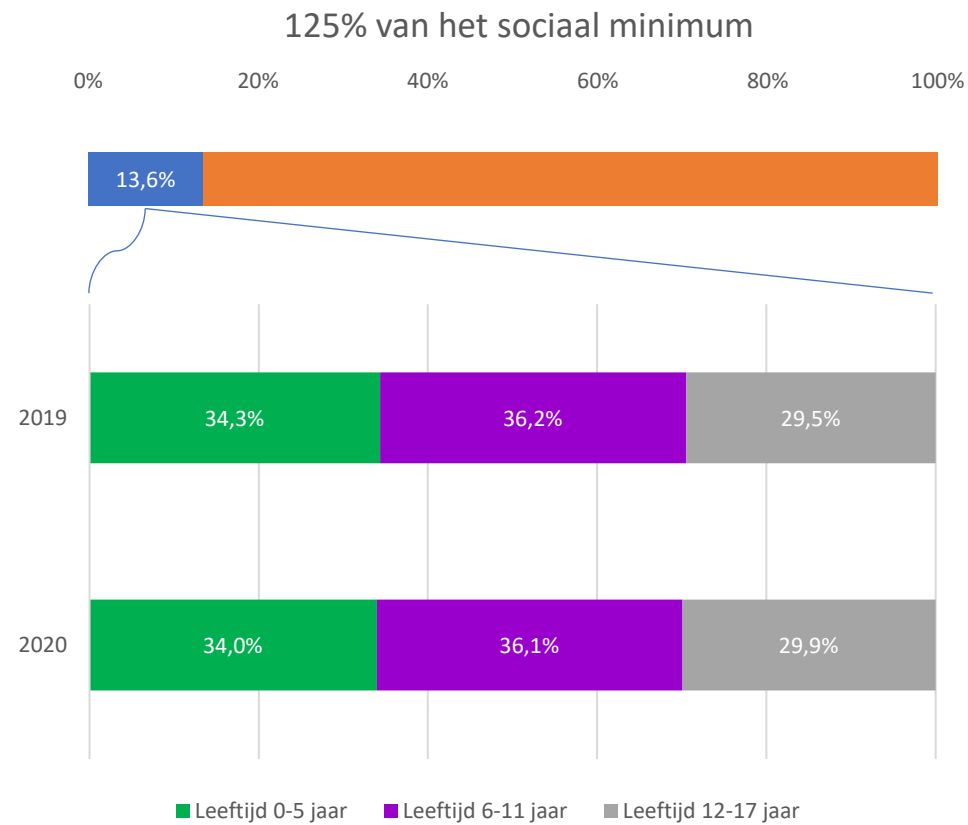
101% van het sociaal minimum			
Jaar	0 – 5 jaar	6 – 11 jaar	12-17 jaar
2019	38,0%	39,3%	22,7%
2020	35,1%	39,2%	25,7%

- Tussen 2019 en 2020 is het percentage kinderen die wonen in een huishouden waarvan het inkomen onder 101% van het sociaal minimum valt ongeveer gelijk gebleven.
- Van de kinderen die wonen in een huishouden waarvan het inkomen onder 101% van het sociaal minimum valt, is ongeveer drie kwart tussen de 0 en 11 jaar oud.

Bron: DataFryslân

Kinderen in armoede

Kinderen die wonen in een huishouden waarvan het inkomen onder 125% van het sociaal minimum valt		
Jaar	Percentage	Aantallen
2019	14,0%	3.181
2020	13,6%	3.064

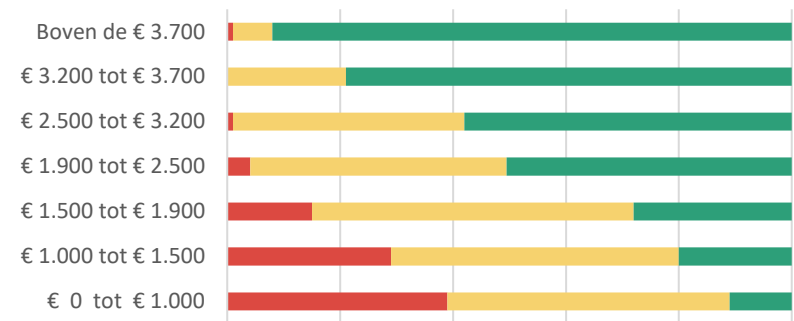
125% van het sociaal minimum			
Jaar	0 – 5 jaar	6 – 11 jaar	12-17 jaar
2019	34,3%	36,2%	29,5%
2020	34,0%	36,1%	29,9%

- Tussen 2019 en 2020 is het percentage kinderen die wonen in een huishouden waarvan het inkomen onder 125% van het sociaal minimum valt licht gedaald.
- Ten opzichte van de kinderen die wonen in een huishouden waarvan het inkomen onder 101% van het sociaal minimum valt, is bij 125% van het sociaal minimum het aandeel van 12 tot en met 17 jarigen groter.

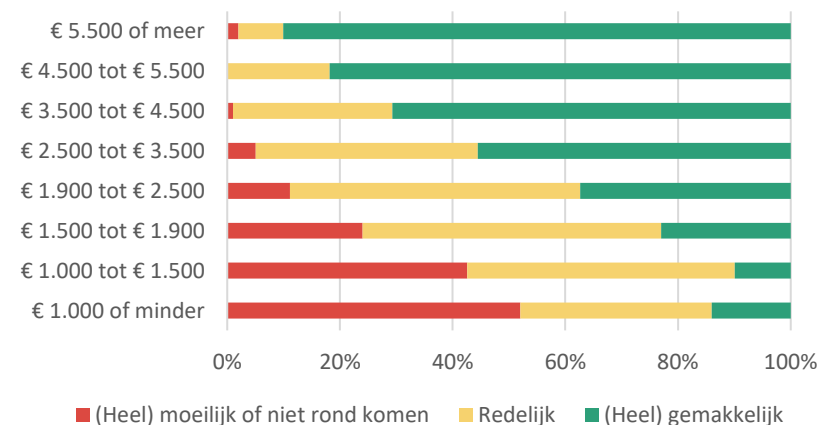
Bron: DataFryslân

Rondkomen per inkomensklasse* 2018

Rondkomen per inkomensklasse* 2022

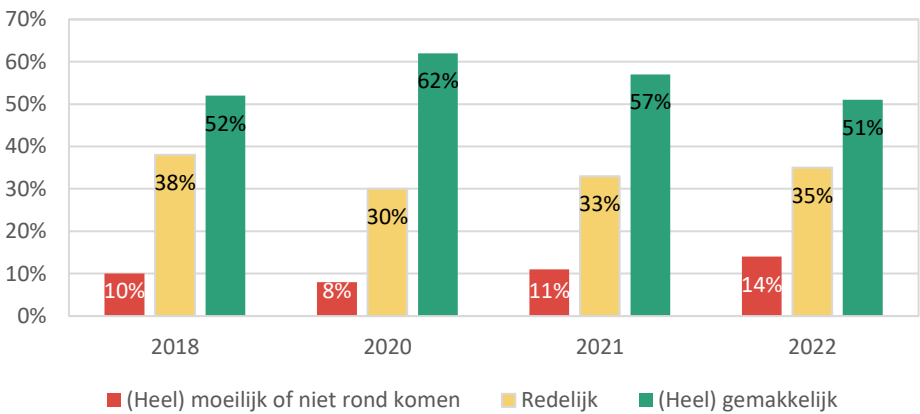

- In 2022 is het aandeel per inkomensklasse dat (heel) moeilijk of niet rond kan komen hoger dan in 2018.

Rondkomen

Jaar	(Heel) moeilijk of niet	Redelijk	(Heel) gemakkelijk
2018	10%	38%	52%
2020	8%	30%	62%
2021	11%	33%	57%
2022	14%	35%	51%

- In de laatste twee jaar is het aandeel huishoudens dat (heel) gemakkelijk kan rondkomen afgenomen.

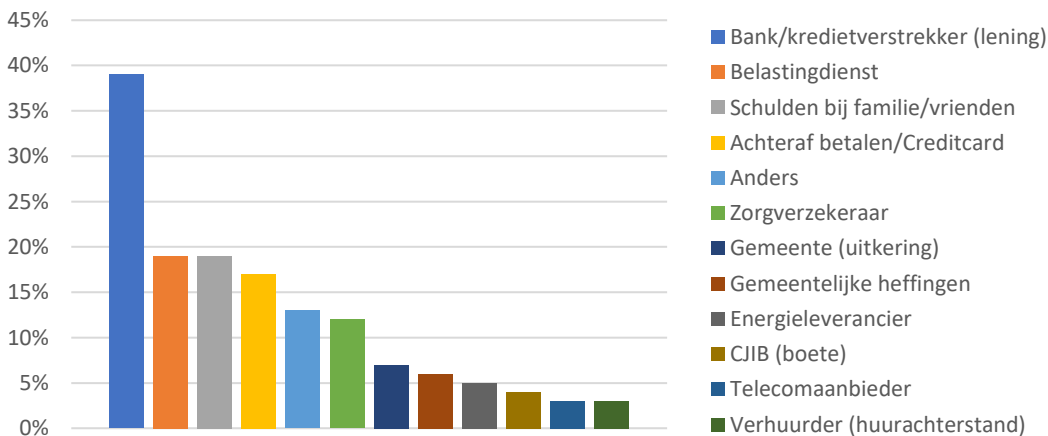
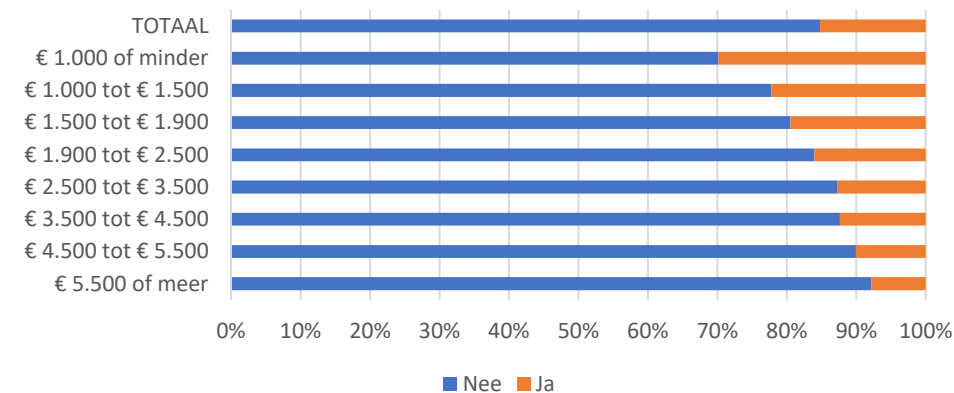
Bron: Inwonersenquête

* Netto inkomen huishouden, inkomensklassen tussen 2018 en 2022 aangepast in inwonersenquête

Schulden

Wel of geen schulden per inkomensklasse

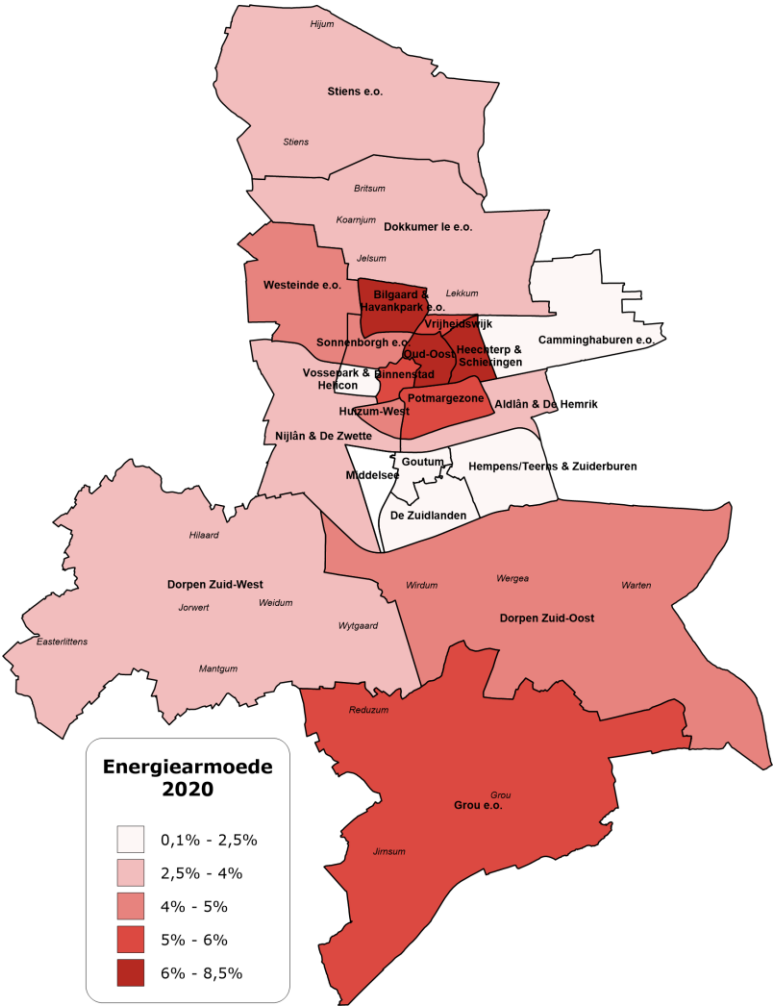

Schulden 2022*		
Jaar	Nee	Ja
Totaal	85%	15%
1000 of minder	70%	30%
1000-1500	78%	22%
1500-1900	81%	19%
1900-2500	84%	16%
2500-3500	87%	13%
3500-4500	88%	12%
4500-5500	90%	10%
5500 of meer	92%	8%

- Bij huishoudens in een lagere inkomensklasse is het aandeel dat schulden heeft groter.

Bron: Inwonersenquête 2022
* Hypotheek of studieschuld is niet meegenomen

Energiearmoede

Jaar	Percentage laag inkomen, hoge energierekening*
2019	8,5%
2020	4,4%

Wijk	Percentage 2020
Binnenstad	5,3%
Potmargezone	5,2%
Oud-Oost	6,9%
Sonnenborgh e.o.	4,3%
Westeinde e.o.	4,4%
Vossepark & Helicon	2,4%
Huizum-West	4,0%
Nijlân & De Zwette	3,8%
Heechterp & Schieringen	8,2%
Camminghaburen e.o.	2,4%
Bilgaard & Havankpark e.o.	7,5%

Wijk	Percentage 2020
Vrijheidswijk	5,6%
Dokkumer Ie e.o.	3,3%
Stiens e.o.	2,5%
Aldlân & De Hemrik	3,7%
Goutum	1,3%
Hempens/Teerns & Zuiderburen	1,0%
De Zuidlanden	0,1%
Dorpen Zuid-Oost	4,5%
Dorpen Zuid-West	3,4%
Grou e.o.	5,1%

- De energiearmoede speelt het meest in de wijken Heechterp & Schieringen, Bilgaard & Havankpark e.o. en Oud-Oost.

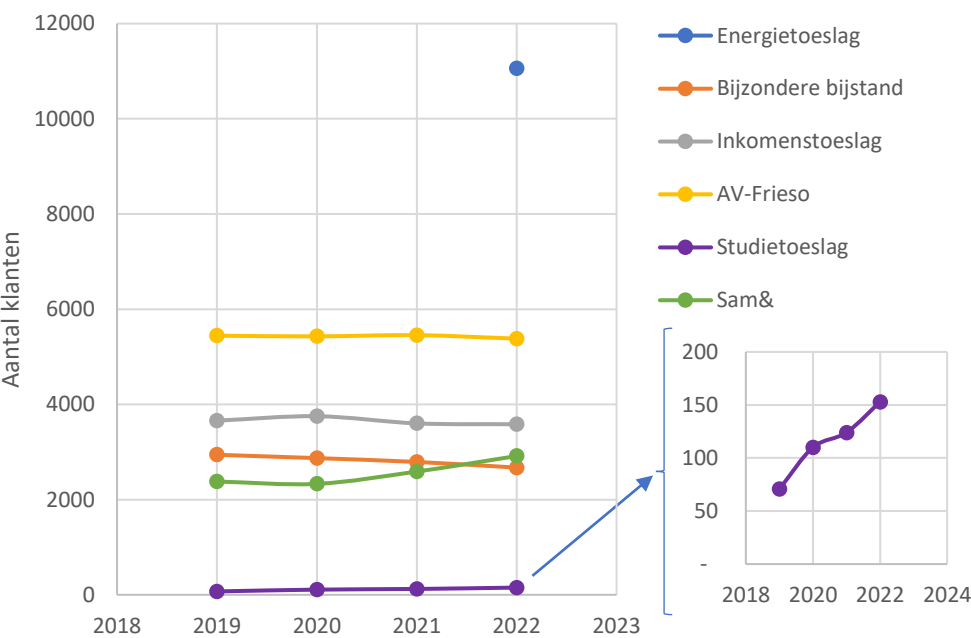
Bron: CBS

Data na 2020 nog niet beschikbaar

*Zie bijlage 1 voor meer informatie

Gebruik minimaregelingen

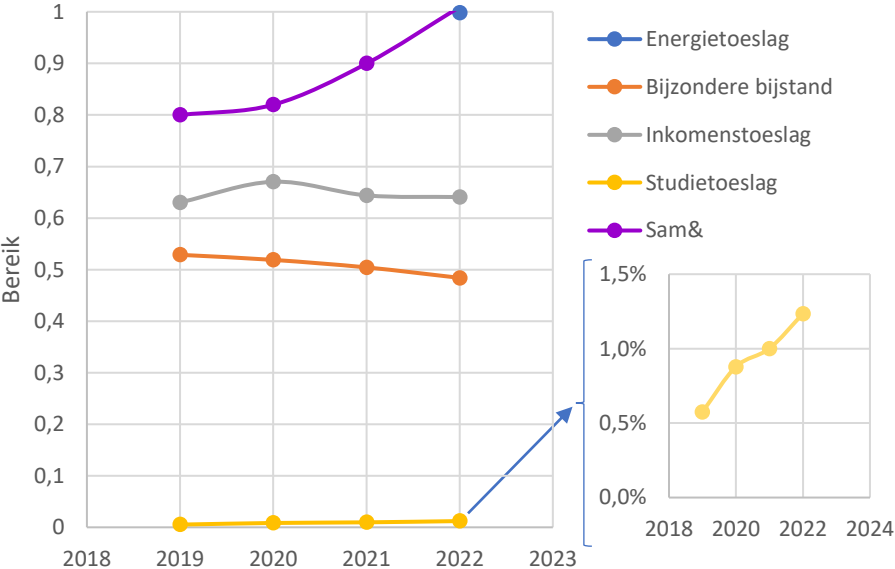

Jaar	Energietoeslag	Bijzondere bijstand	Inkomenstoeslag	AV-Frioso	Studietoeslag	Sam&
2019		2.946	3.661	5.445	71	2.381
2020		2.875	3.753	5.430	110	2.332
2021		2.794	3.604	5.456	124	2.592
2022	11.055	2.674	3.586	5.380	153	2.919
2023 tot 1 juli	2.372	2.335	2.247	5.200	151	1.934

Bron: Suite4SD
* Klant = gezin of alleenstaande (ouder)
Bij Sam& is het aantal klanten het aantal kinderen

Bereik minimaregelingen

Jaar	Energietoeslag	Bijzondere bijstand	Inkomenstoeslag	Studietoeslag	Sam&
2019		52,9%	63,0%	0,6%	80%
2020		51,9%	67,0%	0,9%	82%
2021		50,4%		1,0%	90%
2022	99,8%	48,4%		1,2%	101%

- De grootte van de doelgroep is gebaseerd op cijfers uit de CBS-statistiek over het inkomen op één bepaald moment in één jaar. Gezinnen die op een ander moment in het jaar aan de inkomenseis voldoen, worden hierdoor niet meegeteld.
- De meest recente cijfers die beschikbaar zijn in de CBS-statistiek, zijn de cijfers over 2020. Deze cijfers zijn doorgetrokken naar 2021 en 2022. We zien de afgelopen jaren echter een daling van het aantal bewoners met een minimuminkomen. Het is dan ook aannemelijk dat de werkelijke doelgroep in 2021 kleiner is dan de groep waar we nu van uitgaan. Het werkelijke bereik is dus groter.
- De cijfers zijn niet doorgetrokken voor de inkomenstoeslag. Deze bereikcijfers zijn afkomstig van de Armoedatlas van DataFryslân. De meest recente data is van 2020.
- Bovendien geldt voor alle regelingen dat er meer voorwaarden zijn dan alleen het inkomen. De werkelijke doelgroep is dus voor alle regelingen kleiner, behalve bij Sam&. Bij deze regeling is de werkelijke doelgroep groter.*

Bron: Suite4SD, DataFryslân
* Zie bijlage 2 voor meer informatie

Bijlage 1

Laag inkomen

- Het inkomensbegrip voor deze indicator is het gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen ten opzichte van de lage-inkomensgrens.
- De lage-inkomensgrens betreft een vast bedrag dat voor alle jaren en alle typen huishoudens een gelijke koopkracht vertegenwoordigt. De hoogte ervan is geënt op de bijstandsuitkering van een alleenstaande in 1979, toen deze op een hoog niveau lag. Als grenswaarde hanteren we 130 procent van de lage inkomensgrens.

Hoge energierekening

- De energierekening is genormaliseerd naar een eenpersoonshuishouden. Dat betekent dat de energierekening is gedeeld door een equivalentiefactor, die aangeeft hoeveel een huishouden van een bepaalde omvang gemiddeld nodig heeft ten opzichte van een eenpersoonshuishouden. Er is gebruik gemaakt van dezelfde equivalentiefactoren die ook gebruikt worden voor de berekening van het gestandaardiseerd huishoudinkomen.
- Als grenswaarde voor de energierekening hanteren we de mediane energierekening van een eenpersoons huishouden in 2019. Voor 2020 wordt deze gecorrigeerd voor inflatie. Voor woningen op gas gaan we daarbij uit van een temperatuurgecorrigeerd gasverbruik, zodat de temperatuur in het referentiejaar geen invloed heeft op het referentieverbruik.

Bron: CBS

Bijlage 2

Bijzondere bijstand:

- De doelgroep is vastgesteld op basis van de inkomensgrens die geldt bij de bijzondere bijstand (100% van de bijstandsnorm). De echte doelgroep is (veel) kleiner:
 - Bijzondere bijstand kent naast een inkomensgrens ook een vermogensgrens.
 - Daarnaast is er alleen bijzondere bijstand mogelijk voor een beperkt aantal kostensoorten (bijzondere noodzakelijke kosten). Slechts een klein gedeelte van de bewoners met een minimum inkomen heeft ook deze kosten.

Individuele inkomenstoelage

- De doelgroep is gebaseerd op huishoudens die 3 jaar een minimum inkomen hebben. De echte doelgroep is kleiner, omdat er voor de individuele inkomenstoelage ook nog andere voorwaarden gelden.

Studietoelage

- De doelgroep is vastgesteld op basis van het aantal studenten in Leeuwarden. De studietoelage is echter alleen voor studenten die naast hun studie niet kunnen werken. Het is onbekend hoeveel studenten dit zijn. De echte doelgroep is hierdoor onbekend.

AV-Frioso

- De doelgroep is vastgesteld op basis van het aantal inwoners met een inkomen lager dan 125% van het minimum. De AV-Frioso is echter financieel alleen gunstig voor bewoners met een laag inkomen én hoge zorgkosten. Het is onbekend hoeveel bewoners hoge zorgkosten hebben. De echte doelgroep is hierdoor (veel) lager.

Sam&

- De doelgroep is gebaseerd op het aantal kinderen dat in een gezin woont met een inkomen tot 120% van het minimum. De werkelijke doelgroep is groter. Gezinnen met een inkomen boven de 120% van het minimum kunnen namelijk ook in aanmerking voor deze regeling komen, wanneer zij door hoge maandelijkse lasten een laag netto besteedbaar inkomen overhouden. Een laag netto besteedbaar inkomen is het bedrag dat een huishouden overhoudt nadat de vaste uitgaven zijn afgetrokken van het netto-inkomen.

Bron: Suite4SD, DataFryslân